د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د رسامۍ هنر

شپږم ټولګی

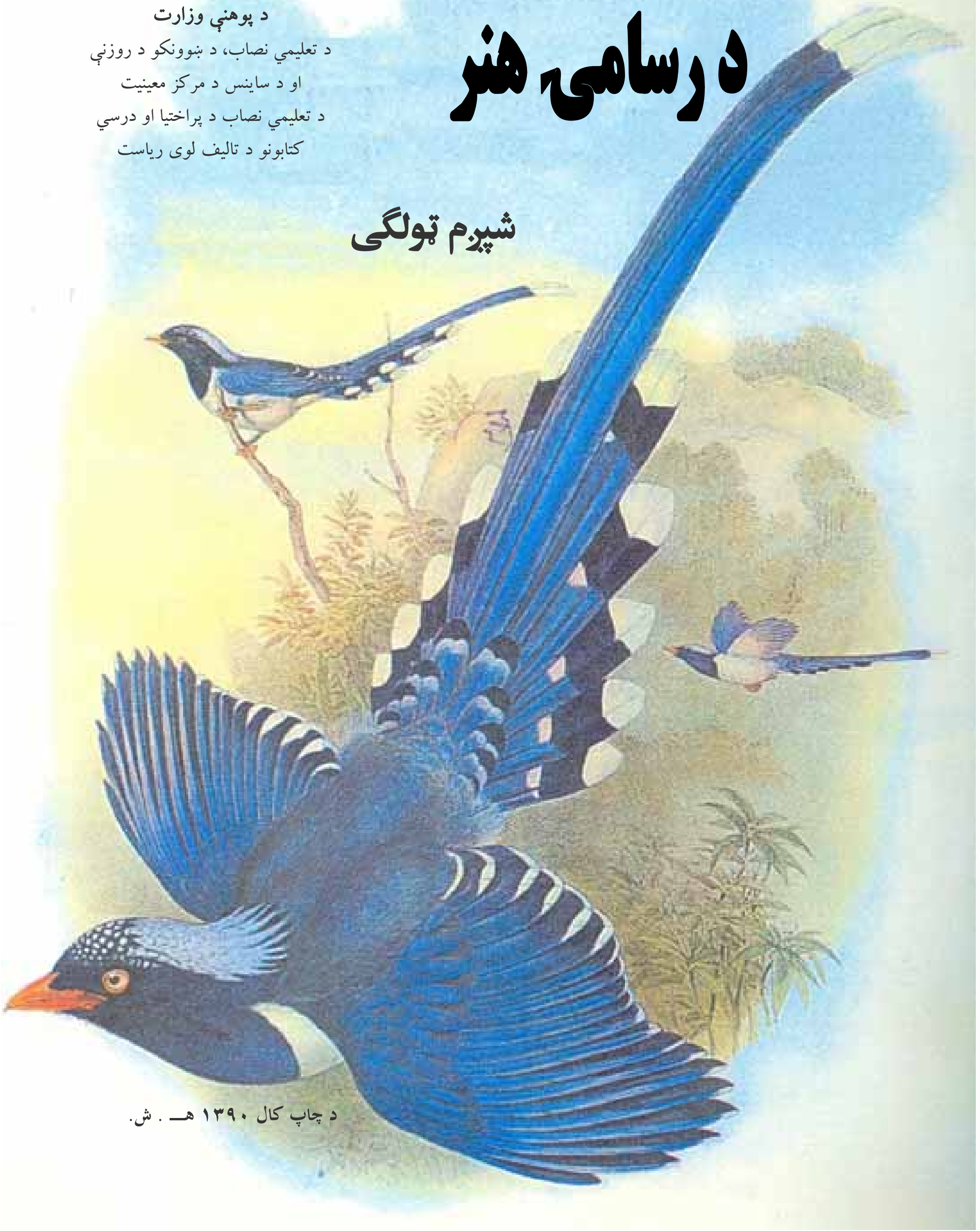

د چاپ کال ۱۳۹۰ هـ . ش.

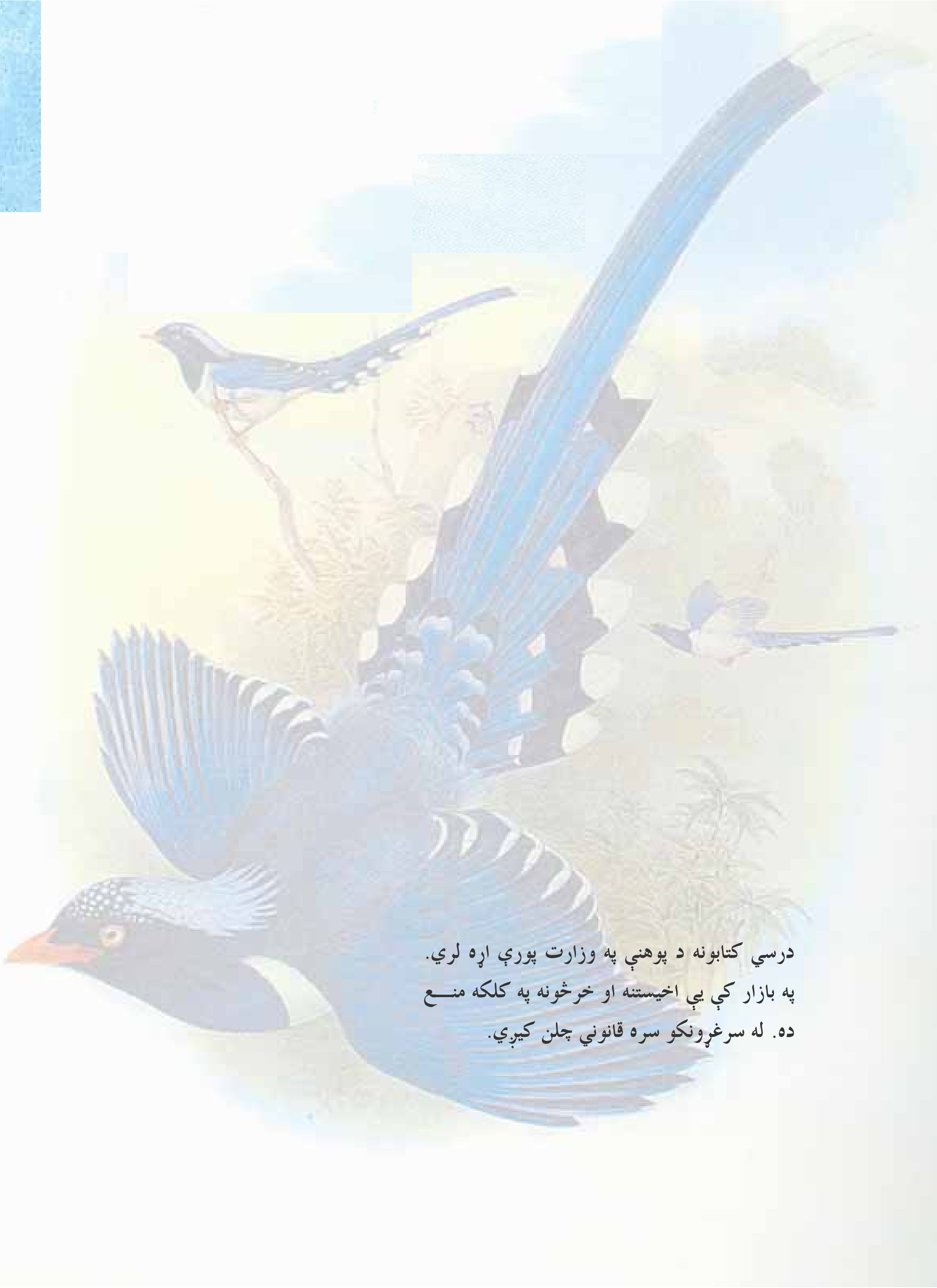

درسي کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري.
په بازار کې یې اخیستنه او خرڅونه په کلکه منـــع
ده. له سرغړونکو سره قانوني چلن کیږي.

د پوهنې وزارت
د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې
او د ساینس د مرکز معینیت
د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي
کتابونو د تالیف لوی ریاست

د رسامۍ هنر

شپږم ټولگی

د چاپ کال: ۱۳۹۰ هـ . ش.

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمیټې

لیکوالان:

۱. محمد ظاهر طاهري د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت آمر.

۲. سید انور میچنخیل د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړی.

تایید او مطالعه:

ملي شورا:

د ولسي او مشرانو جرګو د دیني چارو، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیونونو غړي.

د څېړنې او تدقیق کمېټې:

د علومو اکاډمي:

سرڅېړونکی عبدلواجد واجد د علومو اکاډمی د ژبو او ادبیاتو د مرکز رئیس.

ذکریا ملاتړ د علومو اکاډمی د ژبو او ادبیاتو د مرکز علمي غړی.

د کابل پوهنتون:

پوهندوی محمد رفیق رفیق د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو د پښتو څانګې استاد.

د هنرونو مسلکي لیسه:

دپوهنې وزارت:

۱. سعدالدین شپون د پوهنې وزارت سلاکار.

۲. نفیسه پوپلزی د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړې.

۳. محمد غالب الله یار د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارتمنت علمي غړی.

۴. محمد شفیق برنایار د هنرونو د مسلکي لیسي ښوونکی.

۵. بلقیس احمدي د هنرونو د مسلکي لیسي ښوونکې.

د محتویاتو، سیاسي، فرهنګي، او دیني برخو د څېړنې او کره کتنې کمیټي.

ډاکټر عطاء الله واحدیار د پوهنې وزارت ستر سلاکار او د نشراتو رئیس.

دکتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت سلا کار.

د مؤلف مرستیال محمد سهراب دیدار.

د څېړنې او تدقیق د څارنې کمیټه:

- دکتور اسدالله محقق د تعلیمي نصاب د پراختیا، د ښوونکو د روزنې او د ساینس مرکز معین
- دکتور شېر علي ظریفي د تعلیمي نصاب د پراختیا د پروژې مسؤول
- د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر ګلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس

کمپوز او ډیزاین: رحمت الله غفاري

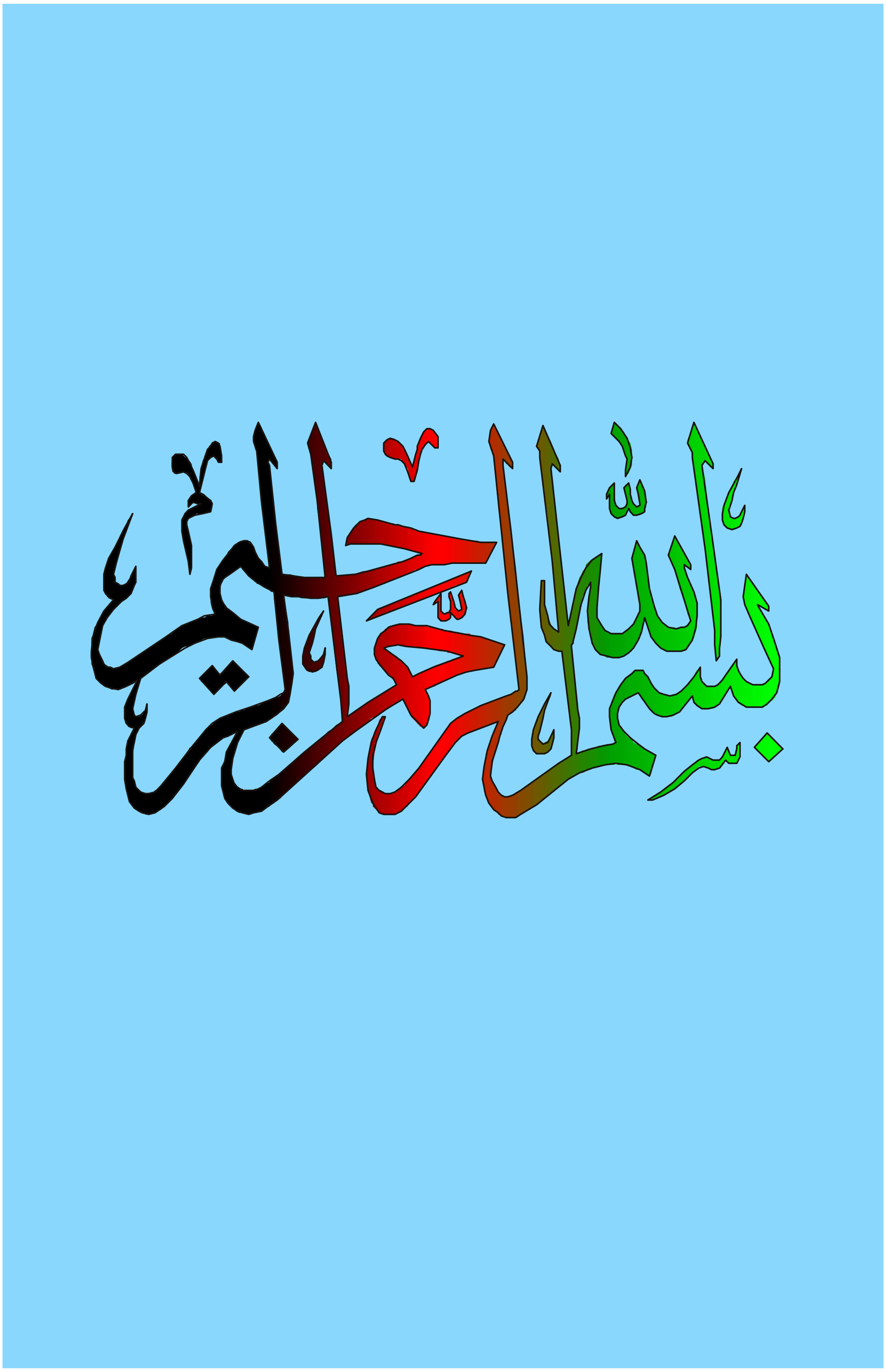
بسم الله الرحمن الرحيم

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی | دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې | هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی | د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو | د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، ګوجر دي | پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي | هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل ځلیږي | لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به | لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر | وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزیر پیغام

ګرانو ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کیږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځېدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لوڼو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ ګران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او درونده مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاږي چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لا ښه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

فهرست

شمېر		مخ
۱- لومړی لوست:	....	۲-۱
۲- دوهم لوست:	....	۴-۳
۳- دریم لوست:	....	٦-۵
۴- څلورم لوست:	....	۸-۷
۵- پنځم لوست:	....	۱۰-۹
٦- شپږم لوست:	....	۱۲-۱۱
۷- اووم لوست:	....	۱۴-۱۳
۸- اتم لوست:	....	۱٦-۱۵
۹- نهم لوست:	....	۱۸-۱۷
۱۰- لسم لوست:	....	۲۰-۱۹
۱۱- یوولسم لوست:	....	۲۲-۲۱
۱۲- دوولسم لوست:	....	۲۴-۲۳
۱۳- دیارلسم لوست:	....	۲٦-۲۵
۱۴- څوارلسم لوست:	....	۲۸-۲۷
۱۵- پنځلسم لوست:	....	۳۰-۲۹
۱٦- شپاړسم لوست:	....	۳۲-۳۱

۱۷- اوو لسم لوست:... ۳۳-۳۴

۱۸- اتلسم لوست:... ۳۵-۳٦

۱۹- نولسم لوست:... ۳۷-۳۸

۲۰- شلم لوست:... ۳۹-۴۰

۲۱- یو ویشتم لوست:.. ۴۱-۴۲

۲۲- دوه ویشتم لوست:....................................... ۴۳-۴۴

۲۳- درویشتم لوست:... ۴۵-۴٦

۲۴- خلبرویشتم لوست:....................................... ۴۷-۴۸

۲۵- پنځه ویشتم لوست:...................................... ۴۹-۵۰

۲٦- شپږ ویشتم لوست:....................................... ۵۱ -۵۲

۲۷- اوویشتم لوست:... ۵۳ -۵۴

۲۸- اته ویشتم لوست:.. ۵۵-۵٦

۲۹- نهه ویشتم لوست:....................................... ۵۷

۳۰- دیرشم لوست:.. ۵۸

لومړی لوست

مڼه او ناک

موخه: د باندنیو او داخلي خطونو په پام کې نیولو او په پنسل د مڼې او ناک د انځور ولو سره اشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ مڼه او ناک کوم رنګونه لري؟
- ❖ دمڼې او ناک خوړل څه ګټه لري؟

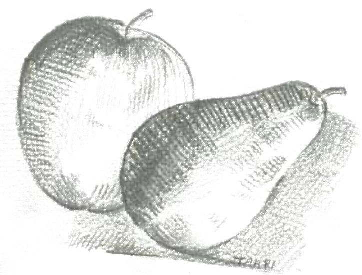

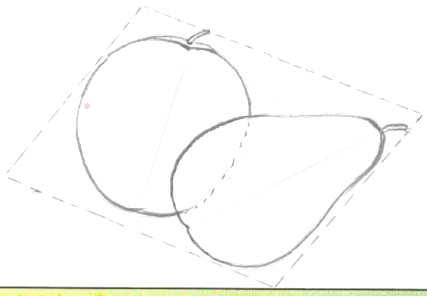

ښاغلی ښوونکی دې:

د مڼې او ناک پیژندنه او د هغې د انځور ولو په طریقه باندې زده کوونکي و پوهوي او د دوی له ځوابونو څخه وروسته سم ځوابونه ورته ووایي. دوی خپلې خوښې ته پریږدي چې په نرم پنسل کار وکړي. دکار کولو په وخت کې دوی ته لازمه لارښوونه وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې لومړی پوښتوته ځوابونه ووایي او بیا دې داخلي او خارجي خطونه په پام کې ونیسي او د ضعیف کار څخه دې دقوی کیدو په طرف خپل کارته ادامه ورکړي او بیا دې هغه په ساده پردازونو بشپړ کړي.

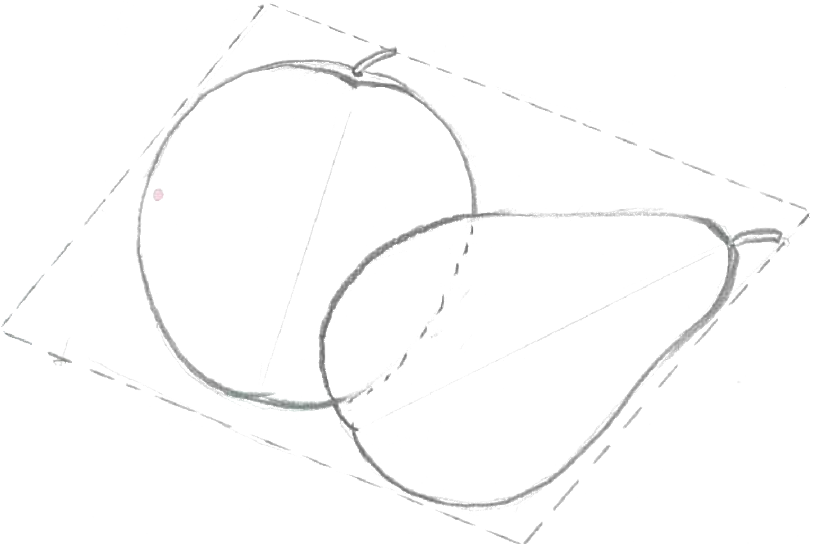

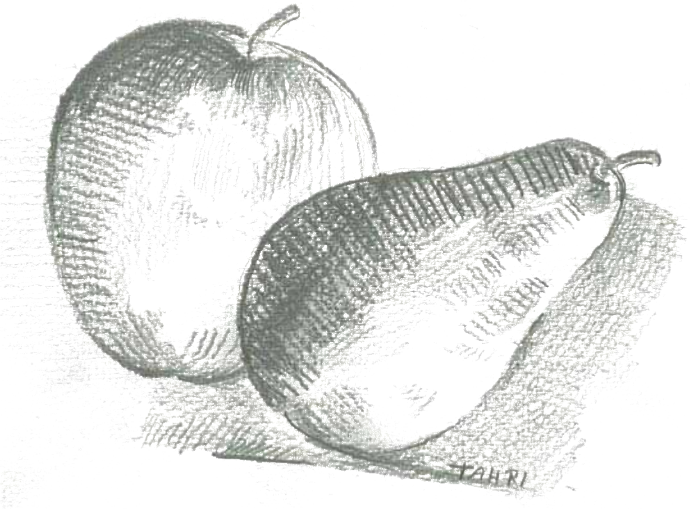

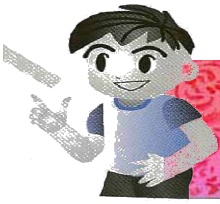

کورنۍ دنده: پاتې شوي پردازونه دې په کور کې وکاروي!

دویم لوست

د منې او ناک رنګه کول

موخه: د منې او ناک د رنګه کولو د طریقې زده کړه.

پوښتنې:

- په منه او ناک کې کوم رنګونه کار ول کیږي؟
- منې او ناک په کوم فصل کې پخیږي او خلک یې ولې خوري؟

ښاغلي ښوونکي دې:

د منې او ناک د انځور ولو او درنګونو د ترکیب (ګډولو) په اړه زده کوونکو ته لارښوونه وکړي، ترڅو دوی وکولی شي چې د پورتني شکل په شان رنګونه په خپلو خپلو ځایونو کې وکاروي.

فعالیت:

زده کوونکي دې د کاغذ په مناسب ځای کې منه اوناک د پورتني شکل په شان انځور او رنګه کړي.

کورنۍ دنده: نور خپل انځور په کور کې کاروم!

دريم لوست

لاسي کار

موخه: د چاپيريال دساده موادو لکه ختې، لرګی، رنګه پنډ کاغذ او نورو څخه د منې او نـاک د لاسي کار په جوړېدو باندې د زده کوونکو پوهيدنه.

پوښتنې:

- ❖ د لاسي کار له پاره کوم شيان ضروري دي؟
- ❖ کوم ډول لاسي کار مو خوښ دی؟

ښاغليه ښوونکيه:

مڼه او ناک د چاپيريال له ساده موادو څخه جوړ کړئ او بيا يې په ټولګي کې دميز په سر کيږدئ زده کوونکي د هغې په جوړولو وګماری او تاسې د جوړيدو په وخت کې لارښوونې ورته وکړئ.

فعاليت:

زده کوونکي دې پورتني شکلو نه په پام کې ونيسي او بيا دې په ټولګي کې يو لاسي کار جوړ کړي.

ارزونه:

- ❖ د سکیچ او طرحه کولو سره مینه درلودل.
- ❖ د رنګ په ترکیب کې يې استعداد ونو وده کړی ده.

څلورم لوست

سابه

موخه: د سابو د انځور ولو او د هغو رنګو سره چې په سابو کې لیدل کیږي آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ سابه ولې انځوره وو؟
- ❖ د سابو خوړل څه ګټه لري؟

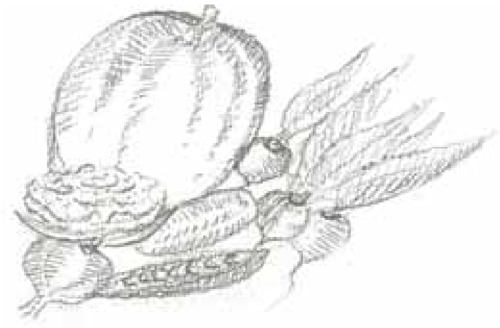

ګرانه ښوونکیه:

د سابو په سم کمپوز کولو کې له زده کوونکو سره مرسته وکړئ او د خطونو په واسطه سکیچ کول وروښیئ او د رنګه کولو په طریقه یې پوه کړئ!

فعالیت:

زده کوونکي کولای شي چې پورتنی شکل په خپله خوښه کمپوز او په آزاد ډول یې سکیچ کړي او هڅه دې وکړي چې رنګونه په مناسبو ځایونو کې راشي.

کورنۍ دنده: زه په کور کې له خپلو لويانو سره د رنګ او دهغې د کارولو او دسابو د رنګونو په هکله خبرې کوم.

ارزونه:

- ❖ د زده کوونکو فکر او بدلون موندلې .دی؟
- ❖ د رنګ په اړه معلومات.
- ❖ په خبرو د مشکلاتو حلول.

پنځم لوست

سابه

موخه: په آزادو خطونو دسابو د انځور ولو دطریقې او دهغې رنګه کولو سره آشنا کېدل.

پوښتنې:

- ❖ د رنګونو پرځای استعمال روغتیا ته څه ګټه رسوي؟
- ❖ دهر موسم د سابو ځانګړي نومونه واخلئ؟

ښاغلیه ښوونکیه!

لومړۍ پورتنی شکل د ټولګي په توره دړه انځور کړئ او بیا زده کوونکي په ډلو وویشئ او هره ډله دې پورتنی شکل په پام کې ونیسي او بیا دې د شکل په انځور ولو پیل وکړي او هره ډله دې خپل انځورونه نورو ډلو ته وښیي.

فعالیت:

زده کوونکي دې لومړی سابه په خطونو انځوراو بیا دې هغه رنګه کړي او خپل اثر دې دټولګیوالو دننداري له پاره کېږدي.

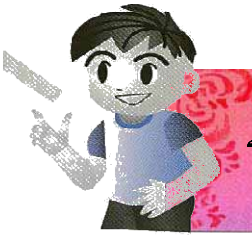

کورنۍ دنده: په کور کې له دخپلو لویانو سره درنګ د استعمالولو په هکله وغږیږئ.

شپږم لوست

ونه

موخه: له ټولګي نه د باندې د طبيعي شیانو د انځورولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- هرې خواته په غور وګورئ او ووایئ چې کوم شی ستاسې په فکر ښکلی دی؟
- په طبیعت کې کوم رنګونه تر سترګو کیږي؟

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي له ټولګي څخه د باندې وباسئ او د وی خپلې خوښې ته پرېږدئ چې له طبیعت څخه یو شی خوښ او هغه انځور کړي. تاسې دوی ته لازمه لارښوونه وکړئ او د دوی کارونه وستایی چې د دوی د لازیاتې هڅونې سبب شي.

فعالیت:

زده کوونکي دې له ټولګي څخه د باندې په خپله خوښه د طبیعت له شیانو څخه یو انځور کړي او د پورته شکل نه په ګټه اخیستنه هغه رنګه کړئ!

کورنۍ دنده: د ګران افغانستان د لاسي صنايعو څخه لاسي کار جوړ کړئ!

اووم لوست

الوتونکي

موخه: د الوتونکو له انځور ولو سره د زده کوونکو آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ کوم ډول الوتونکی مو خوښ دي؟
- ❖ د الوتونکو له کومو رنګونو سره مینه لرئ ؟

ګران ښوونکی!

د الوتونکو په اړه زده کوونکو ته څرګندونې وکړئ او پورتني شکلو نه په خطونو د ټولګي په توره دړه انځور کړئ او د دوی پام د شکلونو داخلي او خارجي خطونو ته ور واوړئ او بیا هغه ور باندې انځور کړئ!

فعالیت:

الوتونکي د کتاب او تورې دړې له مخې انځور او بیا یې رنګه کړئ!

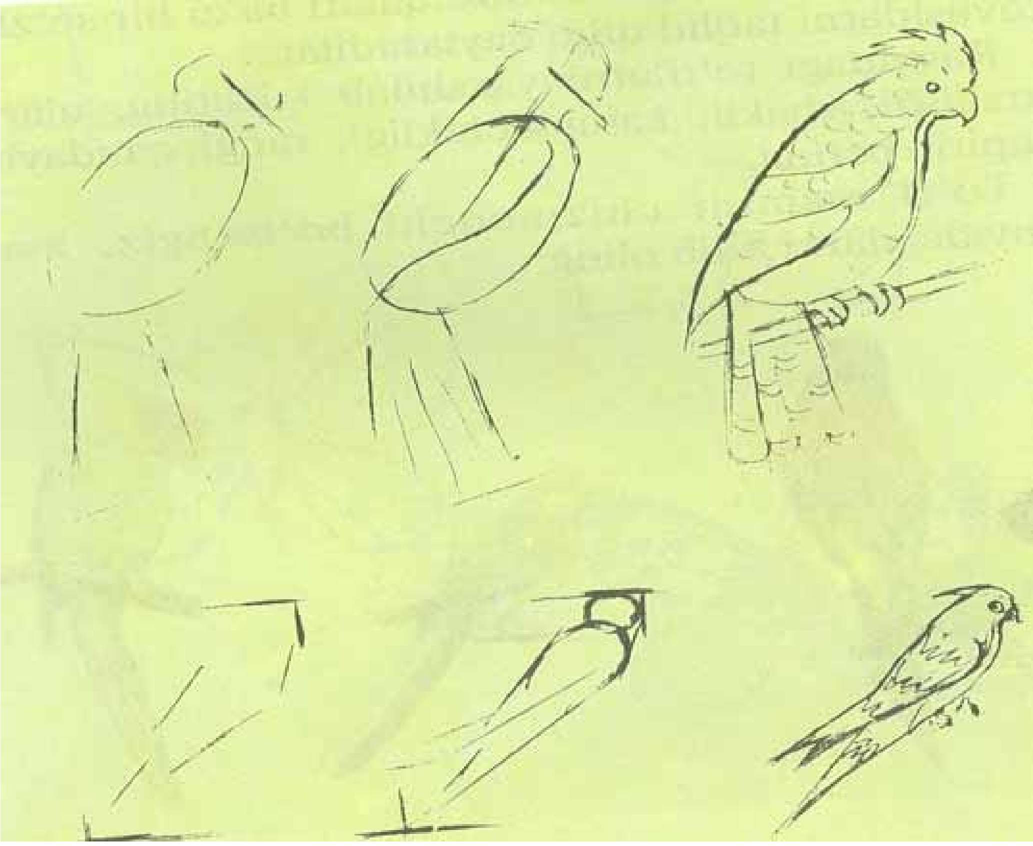

ارزونه:

❖ د زده کوونکو په انځورونو کې ښومره بدلون راغلی دی.

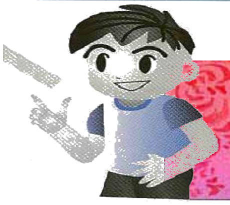

کورنۍ دنده: پورتنی شکل بشپړ کړئ!

اتم لوست

طوطي

موخه: دالوتونکو د رنګونو دترکیب او په خطو نو باندې دهغې دانځورولو زده کړه.

پوښتنې:

- ❖ دلاندې شکلو نو در نګونو د ترکیب په هکله معلومات وړاندې کړئ ؟
- ❖ درسمونو له رنګه کولو څخه څه احساس درته پیدا کیږي؟

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي په دې وپوهوئ چې لومړی دې شکل په تتو (خفیفو) خطونو انځور کړي او مناسب رنګونه دې سره ګډ کړي او شکل دې رنګه کړي. تاسې د رنګونو په ترکیب او سکیچ کولو کې ورسره مرسته وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې په ډېر غور او دقت شکل په تتو خطو انځور کړي او بیا دې هغه په مناسبو رنګونو رنګه کړي.

ارزونه:

- په سکیچ او رنګه کولو کې دزده کوونکو د فکر څرنګوالی.
- تر کومه حده پورې د رنګونو په ترکیب کې مهارت بنودل شوی دی.

نهم لوست

افغاني کالي

موخه: د افغاني دود او دستور او د محلي جامو سره د زده کوونکو بلدیدل.

پوښتنې:

- ❖ د افغاني کالیو سره که آشنا یاست پرې وغږیږئ؟
- ❖ د افغاني کالیو ډیزاینونه له څه شي څخه جوړیږي؟

ښاغلیه ښوونکیه!

د ګران افغانستان د کلتور او فرهنګ په اړه شاګردانو ته معلومات ورکړئ او لاندینی فعالیت په دوی باندې سر ته ورسوئ. او رسمونه یې د کتابچې په یوه څنډه کې اصلاح کړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې د ښوونکي لارښوونې په پام کې ونیسي او پورتنی شکل دې انځور او رنګه کړي.

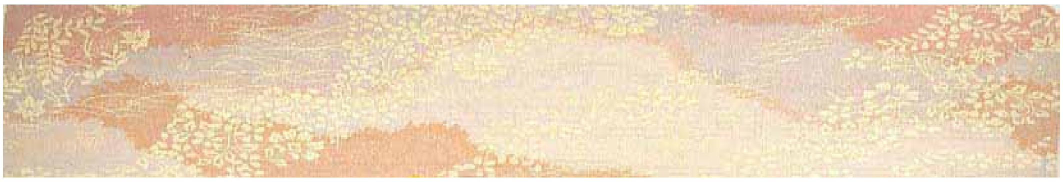

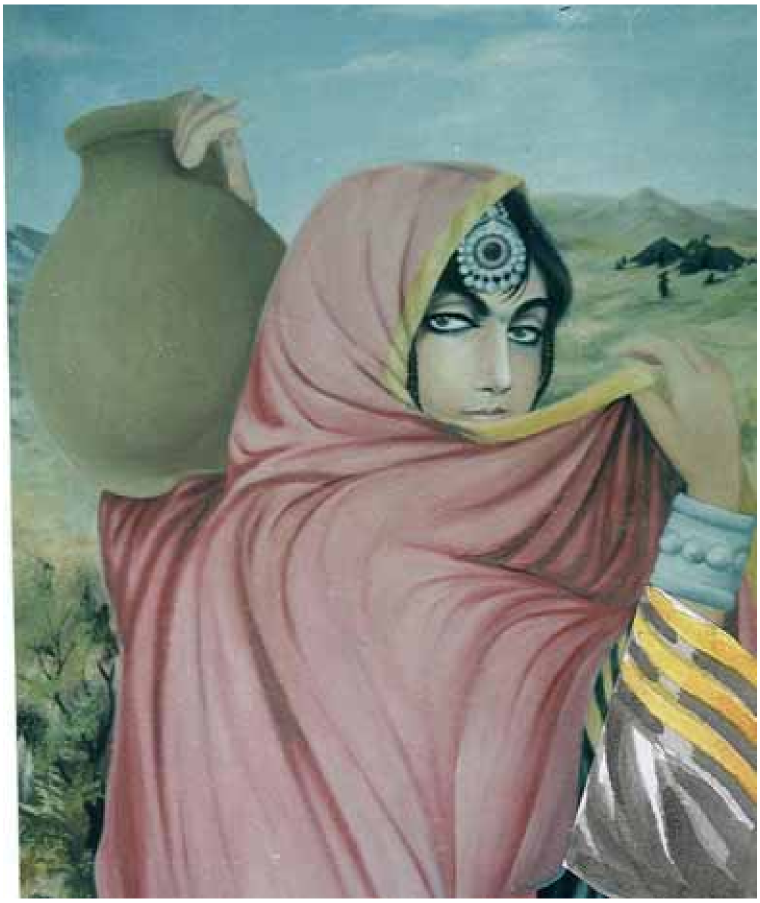

کورنۍ دنده: له خپلو لويانو څخه د دود او دستور په هکله معلومات را ټول کړئ!

لسم لوست

د آس د پښو حرکتونه

موخه: د مختلفو او بېلا بېلو زاویو څخه د آس د پښو د انځور ولوسره اشنا کېدل.

پوښتنې:

❖ آس له کوم ډول ځارویو څخه دی؟
❖ له آس څخه څه ګټه اخیستل کیږي؟

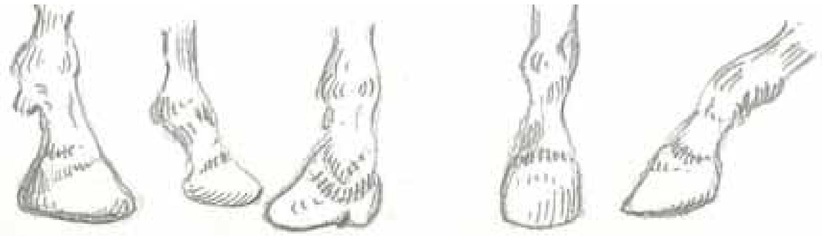

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکو ته د پورتنیو پوښتنو سم ځوابونه ووایئ. او زده کوونکي پوښتنو کولو ته وهڅوئ. د بېلا بېلو زاویو څخه د آس د پښې په اړه لازمه لارښوونه ورته وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې پورتني شکلونه په پام کې ونیسي او بیا دې له بېلا بېلو زاویو څخه د آس پښه انځور کړي او وروسته دې په نرم پنسل پرداز ورکړي او په دې کار کې دې له ښوونکي څخه مرسته وغواړي.

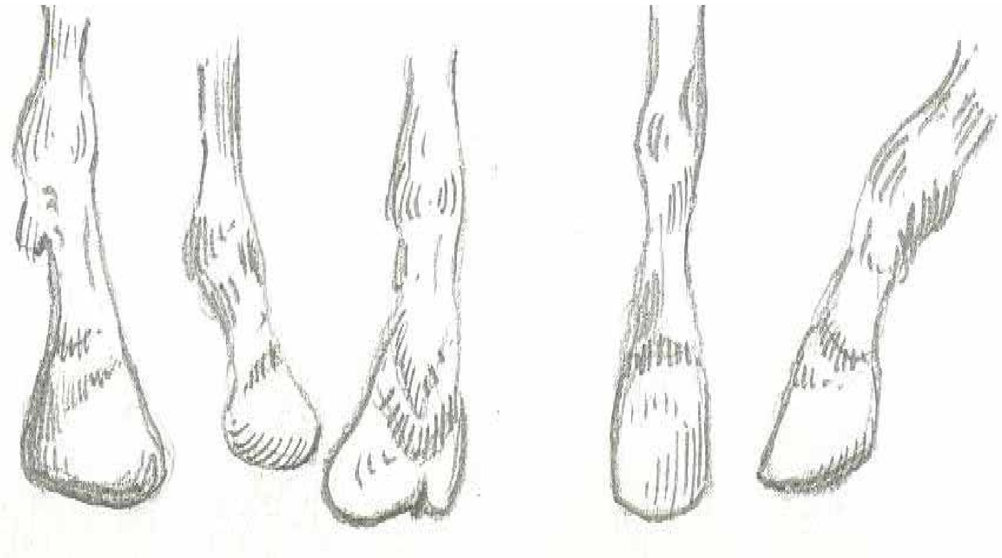

کورنۍ دنده: په خپله خوښه انځور وکاږئ!

ارزونه:

له بېلو بېلو زاویو څخه د آس د پښو د انځور ولو، سیوري او روښنايي په هکله د زده کوونکو سم درک.

يوولسم لوست

خزنده ګان

موخه: په آزادو خطونو باندې د خزنده ګانو د انځور ولو او رنګه کولوسره د زده کوونکو آشنا کيدل.

پوښتني:

❖ خزنده ګان ګټور او که زيان رسوونکي دي ؟
❖ څو ډوله خزنده ګان پېژنئ؟

ښاغليه ښوونکيه!

د خزنده ګانو د ځانګړتيا وو په هکله زده کوونکو ته معلومات ورکړئ او دسمو ځوابو په ويلو کې ورسره مرسته وکړئ. پورتني شکلونو په خطونو باندې د ټولګي په توره دړه انځور کړئ او د دوی سره په انځور ولو کې مرسته وکړئ!

فعاليت:

د خزنده ګانو په هکله خپل معلومات بشپړ کړئ او بيا د توري دړې له مخې خطونه په پام کې ونيسئ او پورتنی شکل انځور او رنګه کړئ!

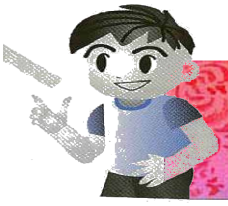

کورنۍ دنده: یو خزنده انځور کړئ!

ارزونه:

- ❖ له شکلونو اوپوښتنو څخه لاس ته راوړنې.
- ❖ دزده کوونکو د فکر څرنګوالی.

دوولسم لوست

ګل

موخه: د ډول ډول ګلونو د انځورولو او رنګه کولو سره آشنا کېدل.

پوښتنې:

❖ د مرسل د ګلونو د څو رنګو نومونه واخلئ؟
❖ خلک ولې ګلان خوښوي؟

ښاغلیه ښوونکیه!

د زده کوونکو له خوښې سره سم، هر ډول ګل چې د دوی خوښ وي، انځور دې یې کړي او تاسې د دوی سره مرسته وکړئ!

فعالیت:

د زده کوونکو هر ډول ګل چې خوښیږي هغه دې انځور کړي او بیا دې په رنګه کولو پیل وکړي.

ارزونه:

❖ د رنگونو په گډولو (ترکیب) کې کوم مهارتونه په کار وړل شوي دي.

دیارلسم لوست

خیالي منظره

موخه: هغه پخوانۍ لیدنې چې د زده کوونکو په خیال کې وې په کاغذ باندې د هغې په انځور ولو پوهیدنه.

پوښتنې:

- پخوا چې تاسې د طبیعت په هکله فکر کړی و څه ویلی شئ؟
- له تاریخي توکو څخه کوم شی انځور ولی شئ؟

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي وهڅوئ چې د پخوانیو لیدنو پر اساس فکر وکړي، هغه اسلامی ډیزاینونه او تاریخي لرغوني آثار چې د دوی په فکر کې ګرځي هغه دې انځور کړي او دوی فکر کولو ته اړ باسئ.

فعالیت:

پورتنی شکل په پام کې ونیسئ او د خپلو پخوانیو لیدنو پربنسټ یو شکل انځور کړئ!

کورنۍ دنده: له خپلو لویانو سره د خپلې خیالي (فکري) لیدنو په اړوند مشوره وکړئ!

څوارلسم لوست

کاغذي لاسي کارونه

موخه: د الوتونکو په لاسي کار کې د زده کوونکو استعدادونو ته وده ورکول.

پوښتنې:

- ❖ د لاسي کار له جوړېدو څخه وروسته څه احساس درته پیدا کیږي؟
- ❖ له کومو مواد و څخه لاسي کارجوړ یدلی شي؟

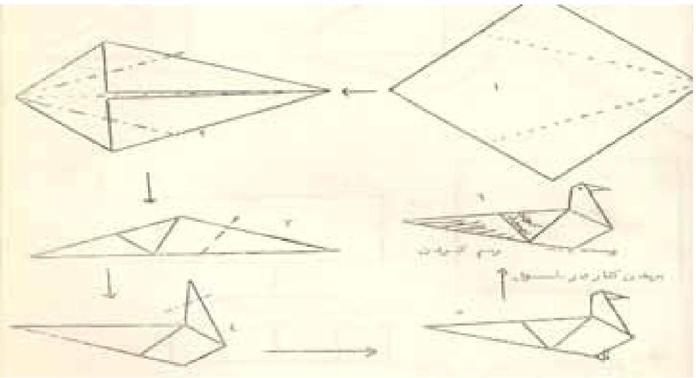

ښاغلی ښوونکیه!

زده کوونکو ته سپارښتنه وکړئ چې د پورتني لاسي کار د جوړ یدو له پاره یوسپین کاغذ دپورتنیو مرحلو په شان څو واره قات کړي څو پورتنی شکل لاس ته راشي.

فعالیت:

زده کوونکي دې پورتنی لارښوونې په پام کې ونیسي او د شکل په جوړ یدو دې پیل وکړي او له خپل ښوونکي څخه دې مرسته وغواړي.

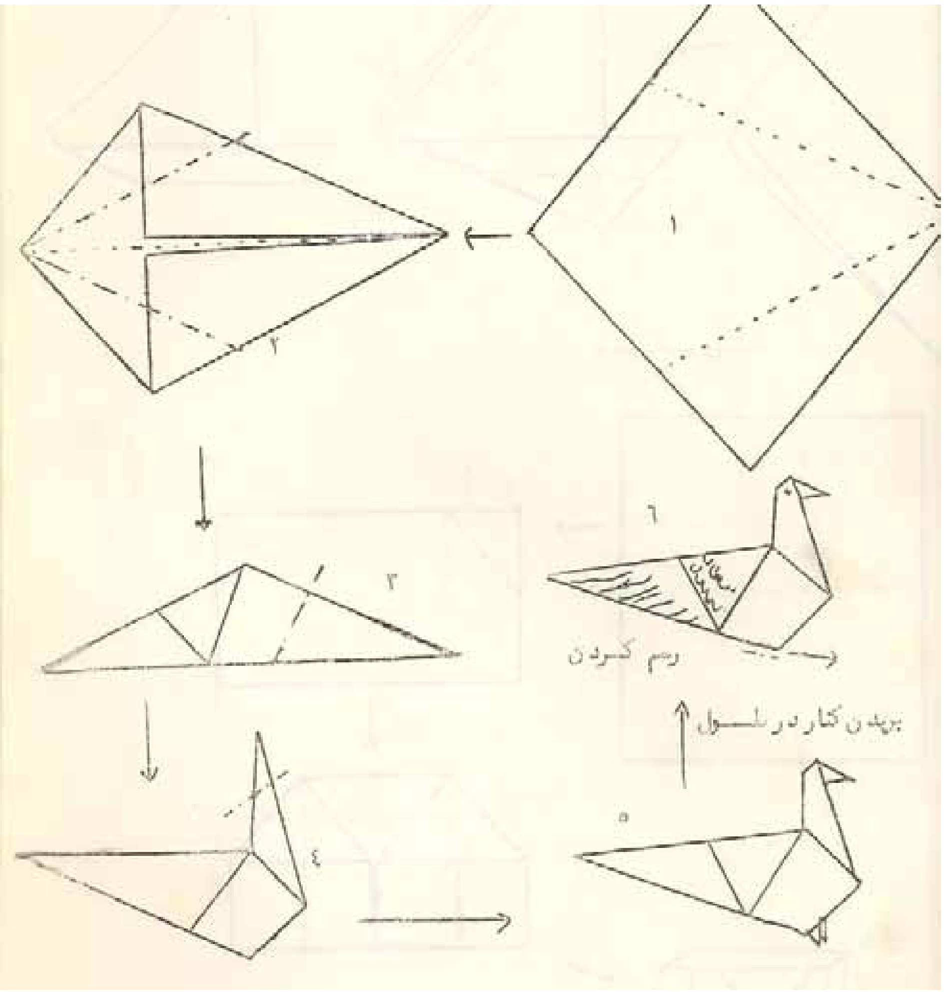

کورنۍ دنده: د خپلو لویانو په مشوره یو لاسي کارجوړ کړئ!

پنځلسم لوست

ونې

موخه: د طبیعت د ساده شکلونو د انځور ولو سره اشنا کېدل.

پوښتنې:

- په طبیعت کې کومې ښکلاوې تر سترګو کېږي؟
- په طبیعت کې له کومو شیانو سره مینه لرئ؟

ښاغلیه ښوونکیه!
زده کوونکي له ټولګي څخه د باندې وباسئ او دوی ته واک ورکړئ چې په خپله خوښه یوه ونه په پنسل باندې انځور او پرداز ورکړي.

فعالیت:
پورتنی شکل په پام کې ونیسئ او له ټولګي نه دباندې یوه ونه خوښه کړئ او هغه انځور او پرداز ورکړئ، د اړتیا په وخت کې له خپل ښوونکي څخه مرسته وغواړئ.

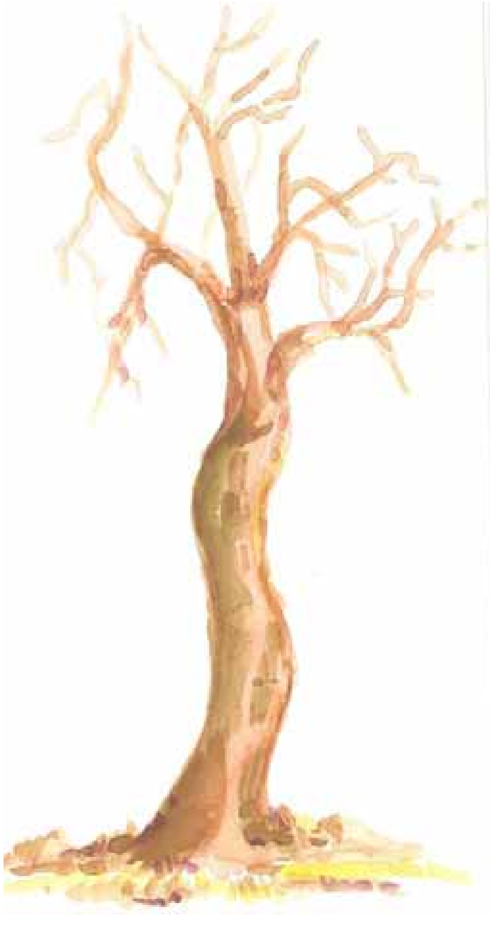

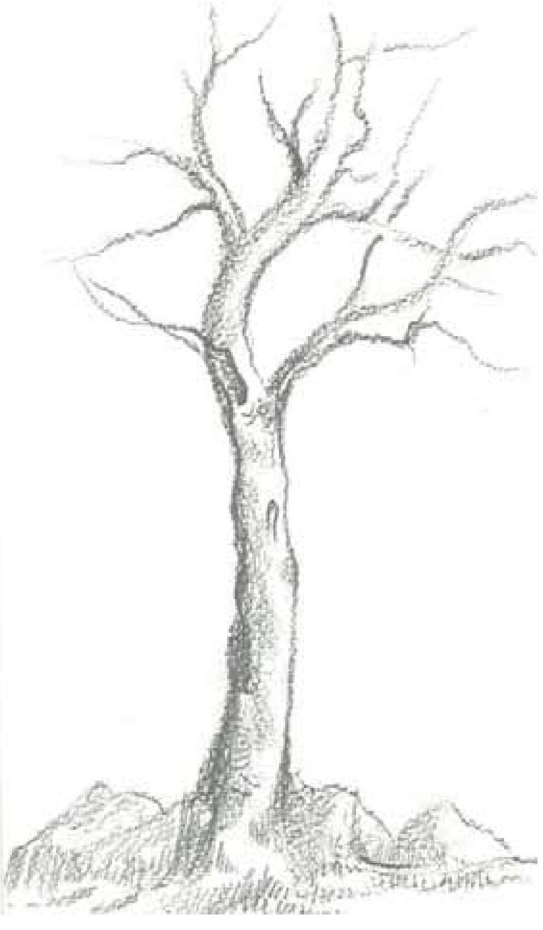

کورنۍ دنده: پورتنی فعالیت په کور کې هم سرته ورسوئ.

شپاړسم لوست

هندسي شکلونه

موخه: د هندسي شکلونو د کمپوز (سم یوځای کولو) د هغې د پسپکتیف (لرېوالي او نږدېوالي) په پام کې نیولو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- ❖ له هندسي شکلونو سره مو پخوا آشنایي درلوده؟
- ❖ هندسي شکلونه ولې کاروو؟

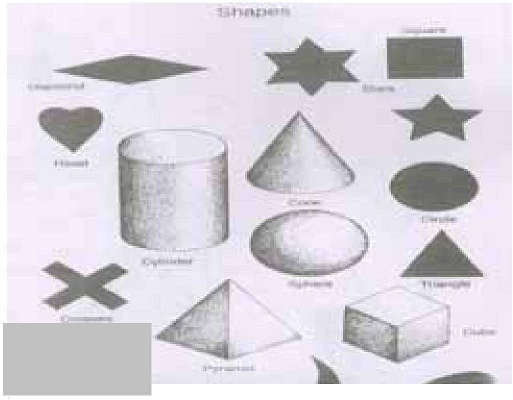

ښاغلیه ښوونکیه!

زده کوونکي په ډلو وویشئ، هره ډله دې د هندسي شکلونو په اړوند فکر وکړي او هغه دې په ډېر غور انځور کړي او ستاسي په لارښوونه دې هغه رنګه کړي. دپسپکتیف په هکله دوی ته څه نا څه څرګندونې وکړئ!

فعالیت:

د زده کوونکو هره ډله دې پورتني شکلونه انځور کړي. د شکل پسپکتیف (لرېوالي او نږدېوالي) ته دې پوره پاملرنه وکړي او بیا دې خپل انځورونو ته پرداز ورکړي.

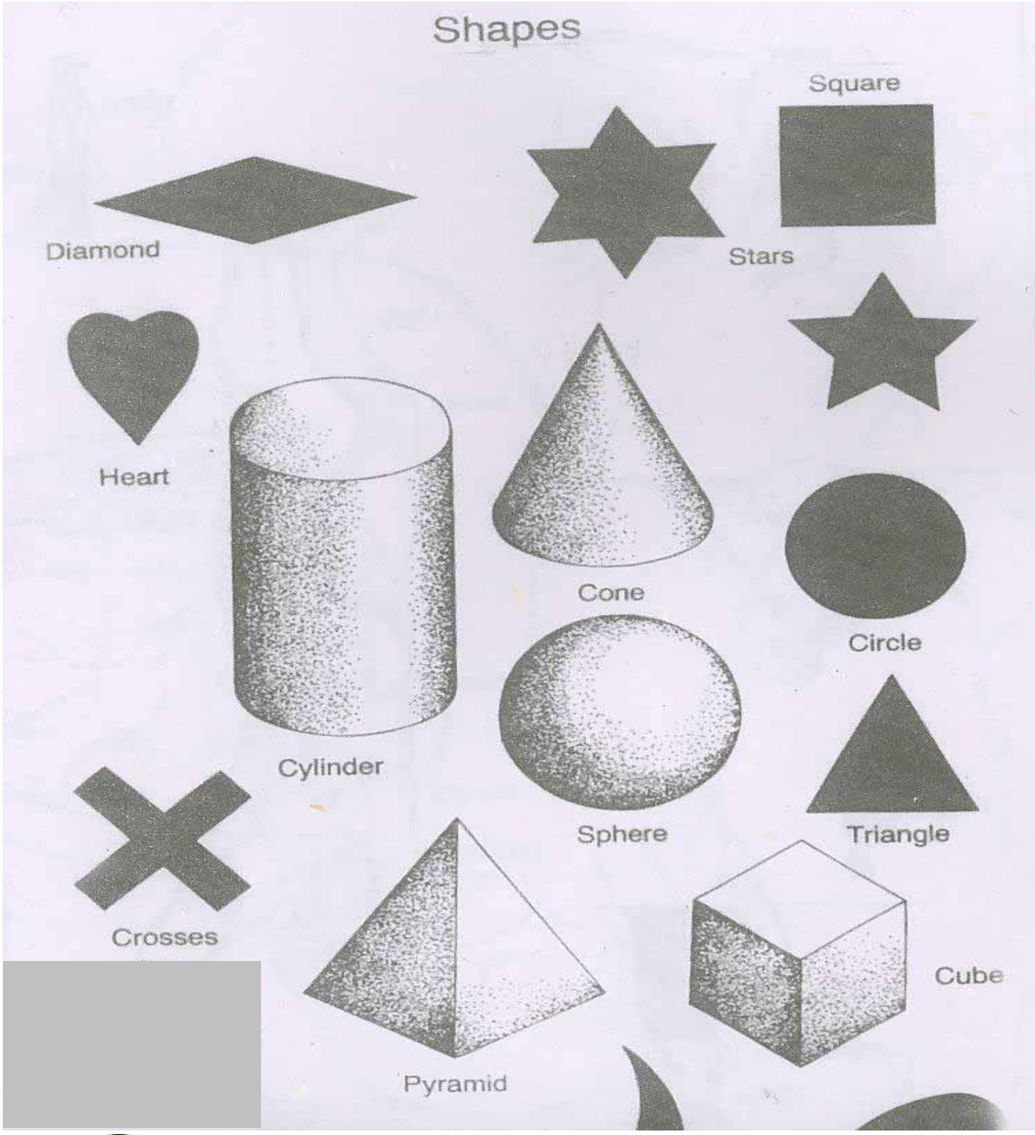

کورنۍ دنده: پورتنی فعالیت یو ځل بیا تمرین کړئ!

اوو لسم لوست

تخنيکي او هندسي شکلونه

موخه: په پنسل باندې د تتو سکيچونو او د هندسي شکلو د رنګه کولو زده کړه.

پوښتنې:

- کوم هندسي شکلونه مو خوښيږي؟
- هندسي شکلونه په کومو شيانوکې کارول کيږي؟

ښاغليه ښوونکيه!

زده کوونکو ته ببل ببل کمپوزونه زده کړي وي، تاسې هغوی ته دببلو ببلو رنګونو د رنګه کولو طريقې ور و ښاياست د مثال په توګه په يوه رنګ، په دو رنګونو او په درو رنګونو او يا په ډول ډول رنګونو.

فعاليت:

زده کوونکي دې پورتنی شکل په تتو خطو انځور کړي او بيا دې په خپله خوښه هغه رنګه کړي.

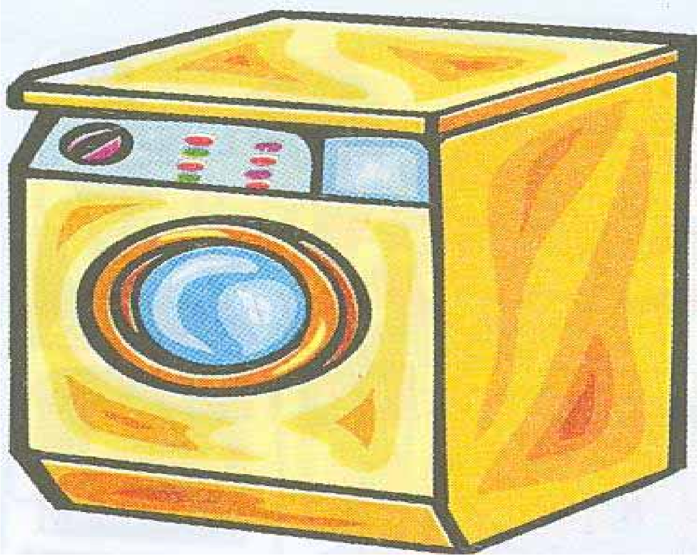

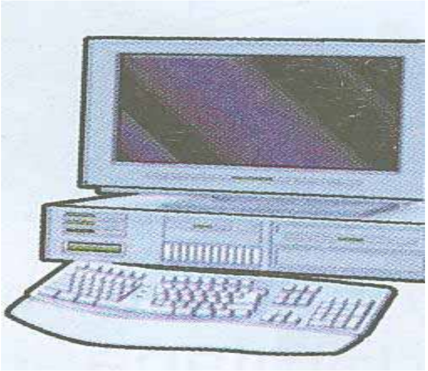

کورنۍ دنده: هندسي شکلونه انځور کړئ!

اتلسم لوست

ابتکاري شکل

موخه: د چاپیریال له ساده موادو څخه د نوښتګرو ابتکاري انځورونو او دنوښتګر فکر د څرنګوالي سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ یوه دقیقه فکر وکړئ او بیا د خپلو فکري پایلو په اړه وغږیږئ؟
- ❖ نوښت (ابتکار) څه شي ته وایي؟

ګرانه ښوونکیه!

زده کوونکي د څو دقیقو لپاره فکر کولو ته پرېږدئ او بیا دي پورتنی شکل په پام کې ونیسي او یو بل ابتکاري او نوښتګر اثر دي جوړ کړي. د ابتکاري اثر په هکله دوی کولی شي له یو بل سره مشوره هم وکړي په دې درس کې به تاسې ته جوته شي چې د دوی نوښتګرو استعدادو څومره وده کړېده.

فعالیت:

پورتنی شکل په پام کې ونیسئ او ښه فکر وکړئ او یو ابتکاري شکل جوړ کړئ له خپلو ټولګیوالو سره په دې اړه مشوره هم کولی شئ.

کورنی دنده: په خپله خوښه انځور وکاږئ!

نولسم لوست

ابتکاري شکل

موخه: د ابتکاری شکلو نوله جوړولو سره د زده کوونکو آشنا کیدل.

پوښتنې:

❖ لاندې شکل څه ډول جوړ شوی دی؟

❖ تاسې کله دا ډول نوښت او ابتکار کړی و؟

ګران ښوونکی دې:

زده کوونکي و هڅوي چې پورتنی شکل په پام کې ونیسي او له پاڼوڅخه دې یو ابتکاري شکل جوړ کړي.

فعالیت:

پورتنی شکل په پام کې ونیسئ او له پاڼو څخه یو ابتکاري شکل جوړ کړئ!

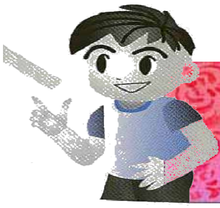

کورنۍ دنده: د ابتکاري شکلو د طرح کولو لپاره فکر وکړئ!

شلم لوست

ابتکاري شکل

موخه: په سپین کاغذ د رنګونو له اچولو او قات کولو څخه د ابتکاري انځورونو د جوړولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- د څه شي په هکله فکر کوئ ویې وایئ ؟
- له ابتکاري کارونو څخه خوند اخلئ؟

ښاغلی ښوونکی دې:

زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې د رنګونو د ترکیب او تویولو او د خپل ابتکاري هنری اثر دجوړیدو په اړه په خپله تصمیم ونیسي. او تاسې دوی ته سپارښتنه وکړئ چې خپل کالي، د کورنی شیان او درسي لوښي په رنګ ککړ نه کړي.

فعالیت:

یو سپین کاغذ په مساوي او برابر ډول قات کړئ او په یوه برخه یې خو رنګه واچوئ او بیرته یې قات کړئ او دلاس په ورغوي فشار ورکړئ پس له څو شیبو هغه خلاص کړئ وبه ګورئ چې یو هنري اثر ترې جوړ شوی دی.

کورنۍ دنده: په کور کې یو هنري ابتکاري انځور جوړ کړئ!

یو ویشتم لوست

د پاڼو ټاپه

موخه: د چاپېریال دشیانو د ټاپه کولو سره آشنا کول.

پوښتنې:

❖ د ټاپه کولو له پاره کوم شیان په کارېږي؟
❖ له طبیعي شیانو او رنګ څخه په ټا په کولوکې څه ډول استفاده کوئ؟

ګرانه ښوونکیه!

له زده کوونکو سره دطبیعي موادو په پیدا کولو او رنګه کولو کې مرسته وکړئ او دوی وهڅوئ چې پخپله کار وکړي.

فعالیت:

د ونې یوه پاڼه په رنګ ښه ککړه کړئ او بیایې په یوه سپین کاغذ ونښلوئ ترڅو د پاڼې شکل د کاغذ پرمخ جوړ شي.

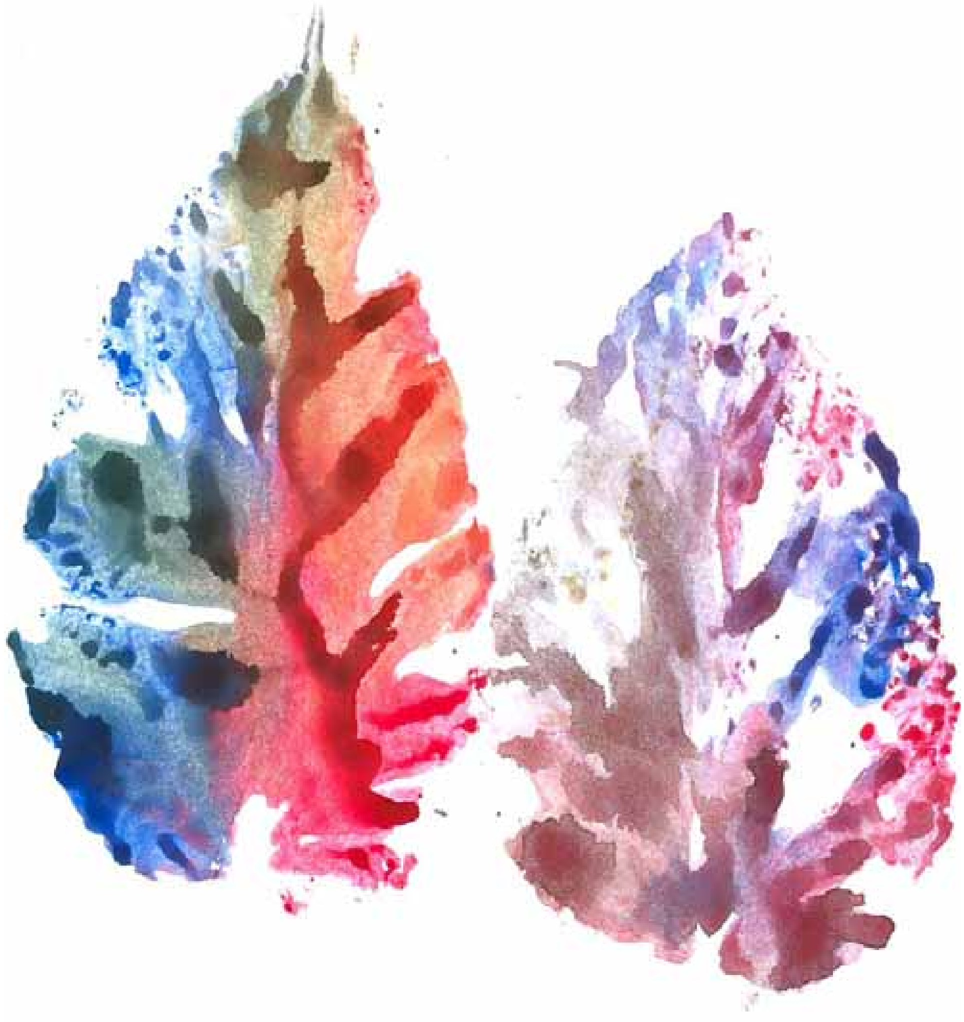

کورنۍ دنده: په خپله کتابچه کې یوه پاڼه په ټاپو ښکلې کړئ!

دوه ویشتم لوست

ډیزاینونه

موخه: په پنسل باندې د ډیزاینونو له سکیچ کولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

❖ له ډیزاینونو څخه څه ګټه اخیستل کیږي؟
❖ تاسې په خپل چاپیریال کې کوم ډیزاینونه لیدلي دي؟

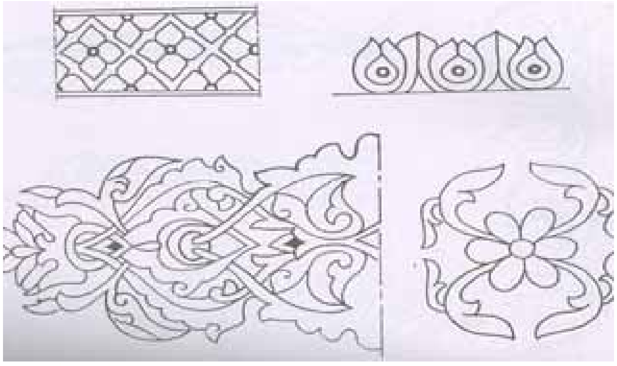

ګران ښوونکی دې:

پورتنی ډیزاین د ټولګي په توره دړه داسې سکیچ کړي چې زده کوونکي ستاسې دلاس حرکت په خپلو سترګو ووینې. دوی ته دخپل انځور د پاکوالي په اړه خبرې وکړئ!

فعالیت:

زده کوونکي دې په روښانه خطونو پورتنی ډیزاین انځورکړي او بیا دې په نرم پنسل نوري طرحې وکړي.

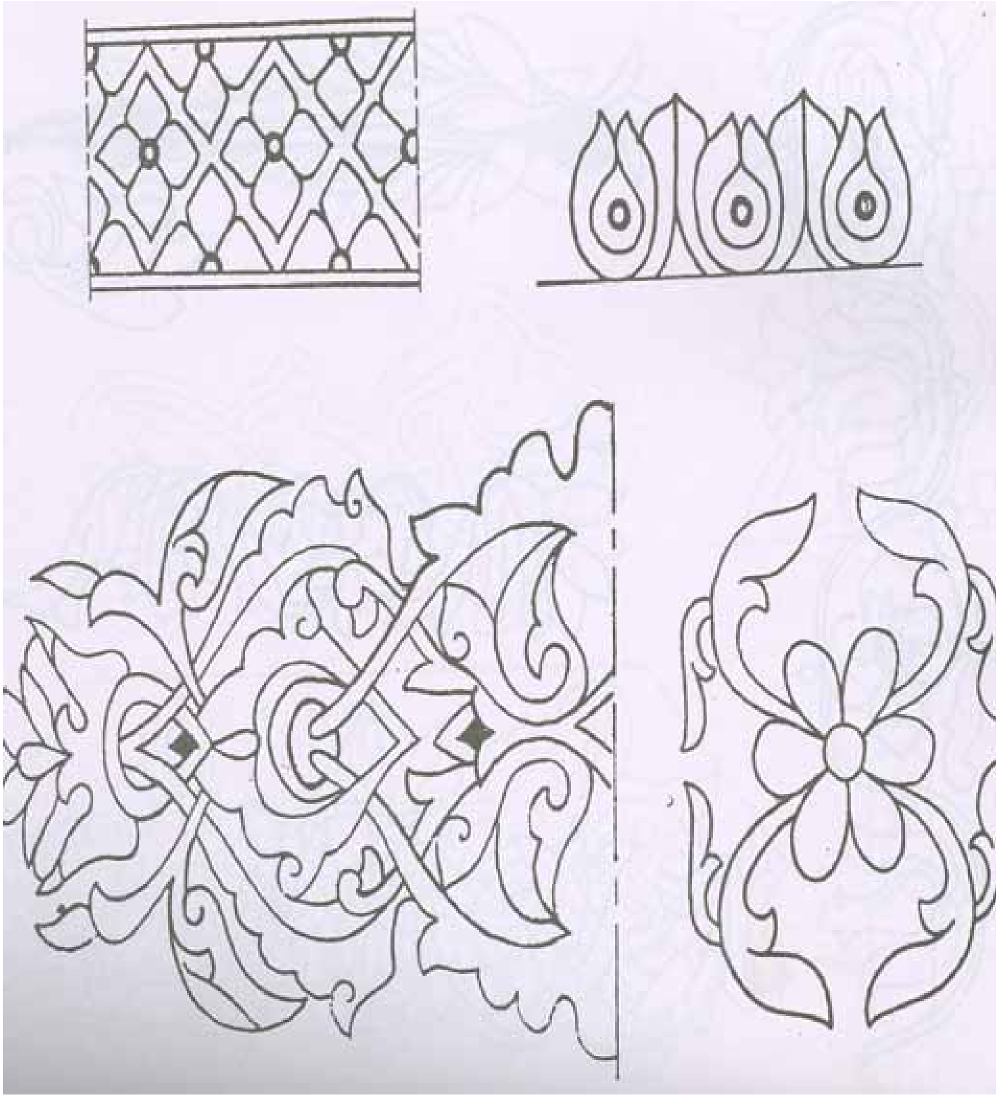

کورنۍ دنده: د کورنۍ د لویانو په مشوره له ډیزاین څخه یو لاسي کار جوړ کړئ!

درویشتم لوست

ډیزاین

موخه: په پنډ کاغذ کې د ډیزاینونو د قطع کولو څخه دلاسي کار د جوړولو زده کړه.

پوښتنې:

- ❖ په پنډ رنګه کاغذ کې لاسي کار جوړولی شئ؟
- ❖ له ډیزاینو څخه لاسي کار ولې جوړ وئ؟

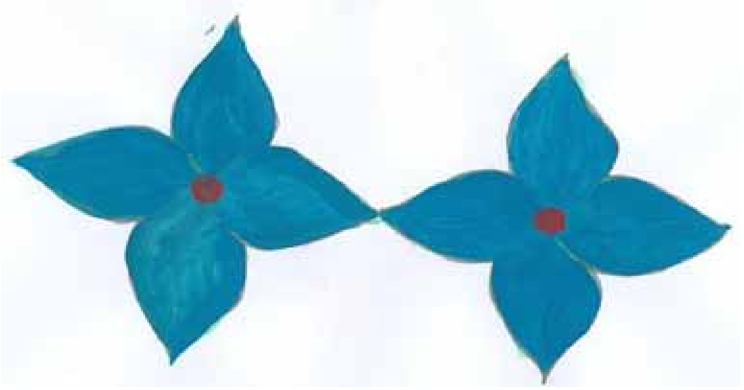

ګران ښوونکی دې:

زده کوونکو ته لارښوونه وکړي چې په پنډ رنګه کاغذ باندې ډیزاینونه انځور کړي او د پورتنیو پړاوونو په اړه دوی ته ور څرګند ونې وکړي.

فعالیت:

زده کوونکي دې لومړی پورتنی ډیزاین په یوه رنګه پنډ کاغذ باندې انځور کړي او بیا دې د بیاتي په واسطه هغه په منظمه توګه بیاتي کړي او وپس له هغې بیاتي شوی ډیزاین دې پر بل سپین کاغذ ونښلوي.

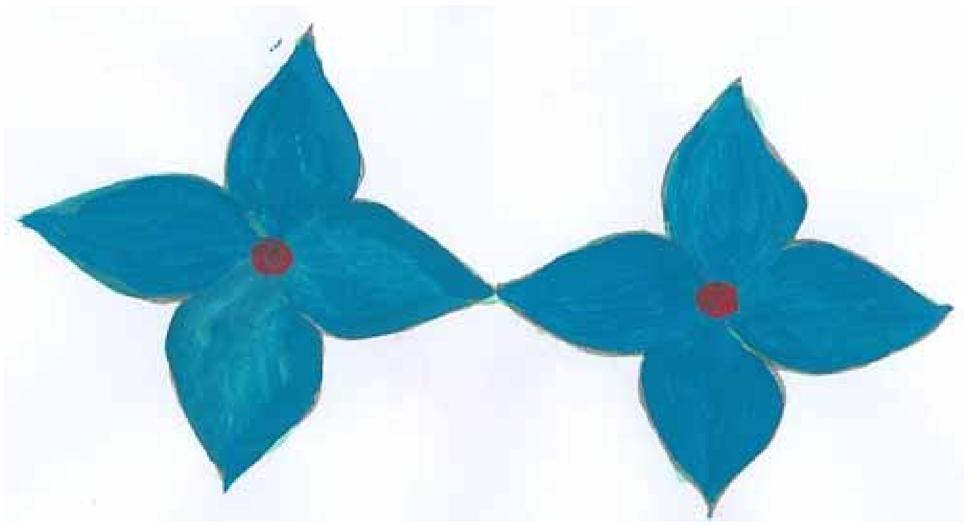

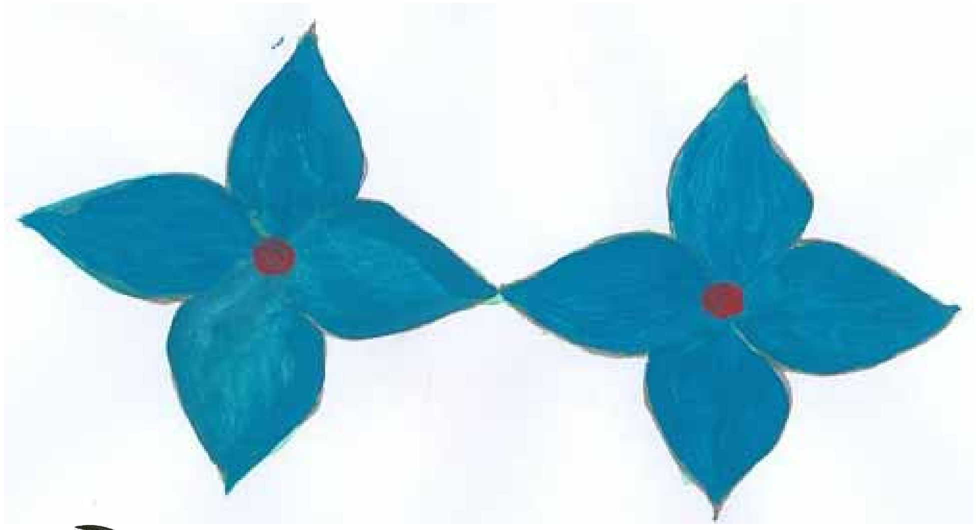

کورنۍ دنده: د چاپېریال له ساده موادو څخه ډېزاینونه جوړ کړئ!

څلور ویشتم لوست

ابتکاري شکل

موخه: د ونو له پاڼو څخه د بیلابیلو شکلونو له جوړولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ د کومو پاڼو څخه ښکلي شکلونه جوړیدلی شي؟
- ❖ له پاڼو څخه څه ډول شکلونه جوړ وئ؟

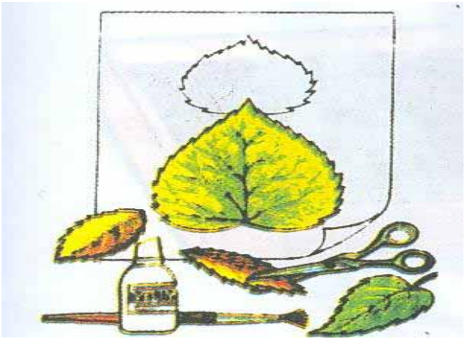

ښاغلی ښوونکی دي:

زده کوونکو ته ووایي چې په بل درسي ساعت کې د ونو بېلې بېلې پاڼې له ځان سره راوړي. تاسي دوی ته لارښوونه وکړئ چې د سپین کاغذ په پاڼه دونو له پاڼو څخه بیلابیلو شکلونه جوړ کړي. د شکلو په جوړونه کې ورسره مرسته وکړئ.

فعالیت:

پورتني شکل نه په ګټه اخیستنه پاڼې د یوه سپین کاغذ په مخ داسي سریښ کړئ چې یو هنري شکل ترې جوړ شي.

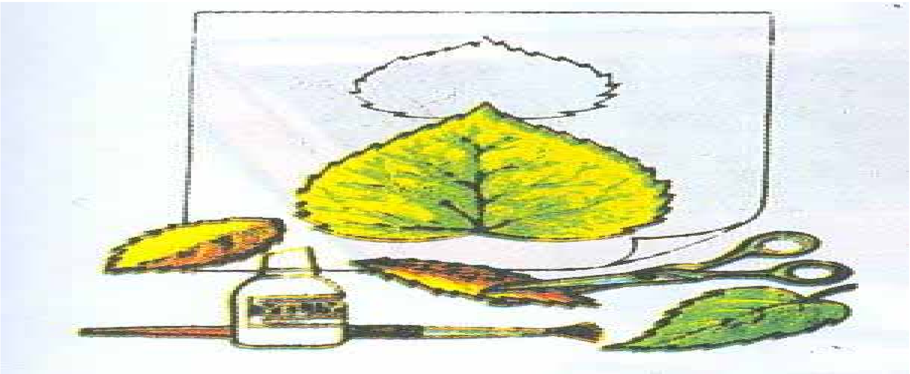

ارزونه:

- د زده کوونکو هنري او ابتکاري ليدنې.
- د چاپيريال له موادو څخه سمه ګټه اخيستنه.
- د موادو په پيدا کولو کې د دوی د فکر ځرنګوالی.
- داستعدادونو وده او په هنري تفکر کې يې بدلون.

پنځه ویشتم لوست

کورني لوښي

موخه: په تتو (خفیفو) خطونو د کورنیو لوښو د سکیچ کولو زده کړه.

پوښتنې:

- ❖ د کور له لوښو څخه څه ګټه اخیستل کیږي؟
- ❖ په لاندې شکل کې د کور کوم لوښي وینئ؟

ښاغلی ښوونکی دې:

پورتني انځورونه د ټولګي په توره دړه رسم کړي او د شکل د کمپوز په هکله دې دوی ته لازمې څرګند ونې وکړي. د لریوالي او نږدیوالي، سیوري او روښنایي په اړه دوی ته لارښوونې وکړئ.

فعالیت:

پورتني شکلونه په تتو (خفیفو) خطونو انځور او بیا د نرم پنسل په واسطه سیوري او روښنایي پکې انځور کړئ او له تتو خطونو څخه یوه قوي انځور ته مخه وکړئ!

کورنۍ دنده: له پورتنیو لوښو څخه یو انځور کړئ!

شپږ ویشتم لوست

د کورني لوښي

موخه: د کورنیو لوښو له رنګه کولو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښتنې:

- ❖ لاندې لوښي په کوم ځای کې جوړېږي؟
- ❖ داشکلونه کوم رنګونه لري؟

ګران ښوونکی دې:

د پورتنیو شکلونو د رنګ په اړه زده کوونکو ته څرګند وني او درنګونو د ترکیب ترتیب دوی ته ور زده کړي. ددوی بشپړ شوي انځورونه په ټولګي کې د ننداری له پاره کېږدئ.

فعالیت:

پورتنی شکل په تتو خطونو سکیچ کړئ او بیا یې په رنګه کولو پیل وکړئ. هڅه وکړئ چې د پورتني شکل رنګونه کټ مټ پیدا کړئ او په سمه توګه یې وکاروئ. که چیرته ستاسې انځور بشپړ نه شو، نو بیا هغه په کورکې تکمیل کړئ!

کورنۍ دنده: د انځور رنګه کول په کور کې بشپړ کړئ!

اوو یشتم لوست

د لرغوني آثار

موخه: د تاريخي آثار د انځورولو او پرداز ورکولو زده کړه.

پوښتنې:

❖ زموږ د ګران هیواد تاريخي آثار د نورو هیواد ونود تاريخي آثارو سره څه توپيرونه لري؟

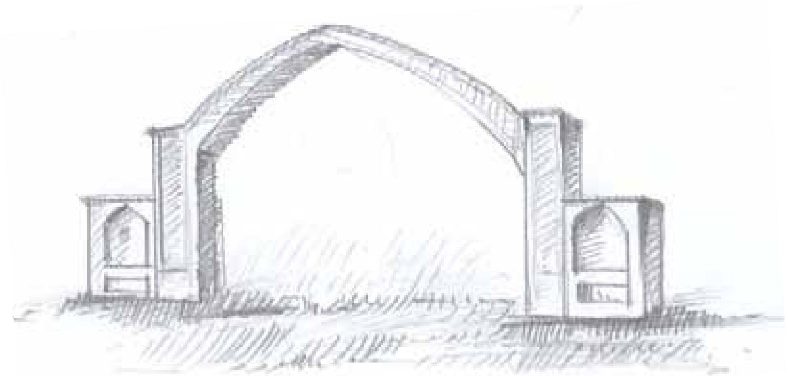

ښاغلی ښوونکی دي:

د افغانستان او د نړۍ د تاريخي آثار و په اړوند زده کوونکو ته معلومات ورکړي. پورتنی شکل په توره دړه په آزادو خطونو انځور کړئ او دوی ته سپارښتنه وکړئ چې دتورې دړې او کتاب له مخې انځور ګري وکړي.

فعاليت:

زده کوونکي دې د توري دړې او کتاب له مخې د پورتني شکل انځور وکاږي او بیا دې پرداز ورکړي.

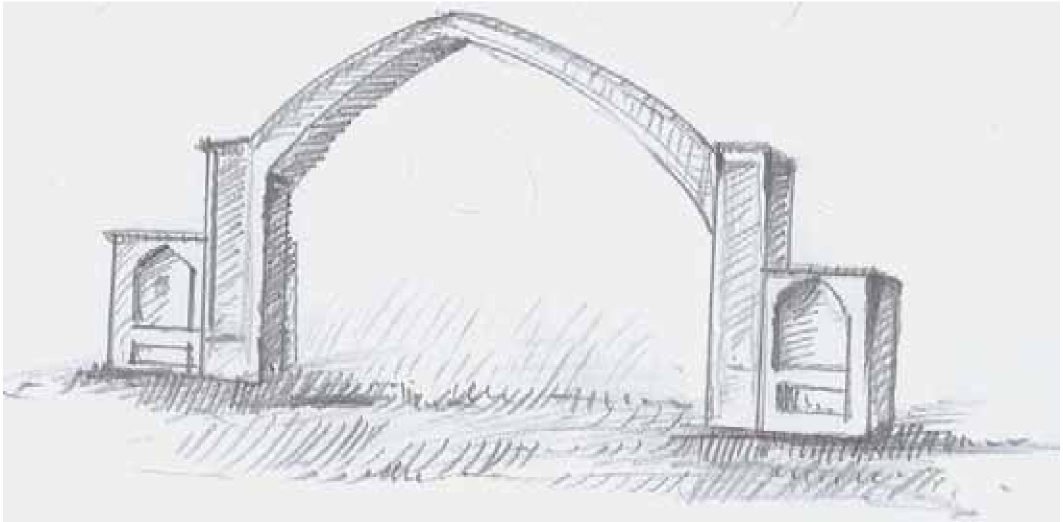

کورنۍ دنده: د تاریخي آثارو په هکله له خپلو لویانو څخه پوښتني وکړئ

اته ویشتم لوست

تاریخي اثار

موخه: دتاریخي اثارو پیژندنه او په خطونو باندي له هغې د انځور ولو سره آشنا کیدل.

پوښتنې:

- ❖ د بست کلا په کوم ځای کې ده؟
- ❖ کوم تاریخي اثارمو تر اوسه لیدلي دي؟

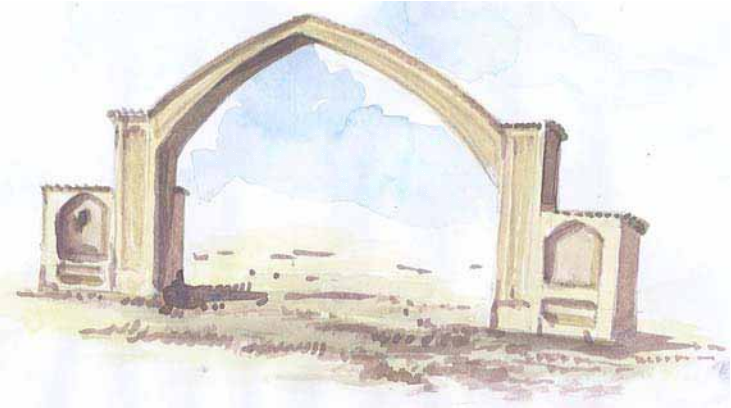

ګران ښوونکی دي:

د تاریخي اثارو په اړه زده کوونکو ته څرګندوني وکړي او د پورتني شکل په انځور ولو او رنګه کولو کې د دوی سره لازمه مرسته وکړي.

فعالیت:

زده کوونکي دي دښوونکي د لارښووني سره سم پورتنی شکل پـه تتـو خطـو انځـور کړي. او بیا دې په رنګه کولو پیل وکړي.

نهه ویشتم لوست

لاسي کار

موخه: د چاپیریال د ساده موادو څخه دتاریخي اثارو د لاسي کار د جوړولو سره اشنا کيدل.

پوښتنې:

- ❖ تاريخي آثار له کومو موادو څخه جوړ يږي؟
- ❖ د تاريخي آثارو له ليدنې ورسته څه احساس درته پيدا کيږي؟

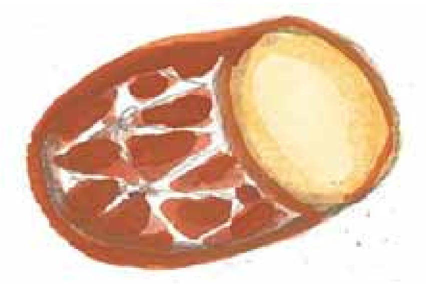

گران ښوونکی دي:

د پورتني شکل د لاسي کار په جوړولو کې دوی ته څرګند وني او لاژمه مرسته وکړئ او دهغې د جوړولو په طريقه يې وپوهوئ. له ختې، کاغذ او لرګي څخه کولی شي چې پورته شکل جوړ کړي.

فعاليت:

زده کوونکي دې په څو ډلو وويشل شي او بيا دې د لاسي کار په هکله فکر وکړي او هر زده کوونکی دې لاسي کار جوړ کړي او له بشپړيدو وروسته دې په ټولګی کې د ننداري له پاره کيږدي.

دیرشم لوست

تاريخي آثار

موخه: له لرغونو آثارو څخه د يوه اثر د انځور ولو او رنګه کولو سره آشنا کېدل.

پوښتنې:

- ❖ د افغانستان د لرغونو آثارو په هکله څه ويلی شئ؟
- ❖ په خپل چاپيريال کې مو لرغوني آثار ليدلي دي؟

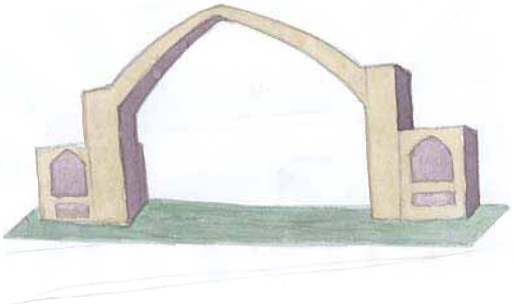

ښاغلی ښوونکی دې:

د لرغونو آثارو په هکله زده کوونکو ته څرګندونې وکړي او دوې دې وهڅوي چې د خپلې منطقې لرغوني آثار وګوري د امکان په صورت کې بايد دوی په کابل کې د استقلال منار، په هرات کې دجام منار، په لشکر ګاه کې د بُست قلعه، په غزني کې له طاق ظفر څخه ليدنه وکړي.

فعاليت:

زده کوونکي دې د پورتنيو شکلونو څخه يو په تتو خطونو انځوراو بيا دې په مناسبو رنګونو ښکلا ورکړي.